

Tato první česká knižní monografie k danému tématu má své předchůdce v několika studijních textech publikovaných během celého poválečného období. Její sepsání a vydání je tedy záslužným činem autora i vydávající agentury; naplňuje potřebu soustavného přehledu novějšího vývoje v této oblasti psychologie u nás. Je zároveň alternativou o deset let starší slovenské Stančákovy „Klinické psychodiagnostiky a doplněním Švancarovy a kol. spolupracovníků „Diagnostiky psychického vývoje“, zaměřené na dětství a dospívání.

Zpracování je v našich poměrech tradiční: osmdesát pět procent textu je věnováno přehledu a charakteristikám „testových“ metod. Psychologické zkoušky jsou nejnápadnějšími a psychometricky nejpřesnějšími, i když ne nutně nejvalidnějšími diagnostickými nástroji psychologů. V tomto oddíle autor srozumitelně představuje jednotlivé metody i jejich skupiny uvedením jejich účelu, podoby a diagnostického uplatnění (včetně domácích verzí a standardizačních údajů u metod zahraničního původu). Metody jsou i vhodně ilustrovány příklady z nich, pochopitelně v rozsahu a podobě bránící jejich nežádoucímu zveřejnění či zneužití. Autorův výběr z velkého množství existujících zkoušek je reprezentativní zvláště pro oblast klinické psychodiagnostiky.

Zbývající část je věnována metodologickým otázkám psychologického vyšetření a „nestandardním“ postupům — soustavnému pozorování a rozhovoru. Zde autor připomíná hlavní zásady a úskalí těchto „klinických“ metod u dospělých. Zařazení těchto oddílů poukazuje na to, že psychologická diagnostika není jen testování; rozsahem velice skrovné zpracování však ponechává těžiště studie v oblasti nabídky a hodnocení standardních zkoušek.

Cenným prvkem monografie je i stručný poukaz na pokusy o automatizaci psychologického vyšetření včetně dostupných počítačových programů pro administraci standardizovaných dotazníků. Nezastupitelnou úlohu má snad až přespříliš stručně zpracovaná závěrečná kapitola o spojení výsledků získaných různými diagnostickými metodami v celkovém psychologickém nálezu.

Praktický užitek posuzované práce vidím ve dvojnásobném ohledu: Posluchačům psychologie dobře poslouží jako učebnice psychologických diagnostických zkoušek a stručné repetitorium zásad diagnostických postupů u dospělých. Praktickým (zvláště začínajícím) psychologům pak bude užiteč-

tečná při vyhledávání diagnostických metod vhodných pro právě se naskytující diagnostické problémy. Autorův úspěšný pokus o soustavné utřídění problematiky činí tuto monografii velice vhodnou příručkou k těmto účelům.

K. Balcar

G. Biermann (red.)

HANDBUCH DER
KINDERPSYCHOTHERAPIE

V. Ernst Reinhardt, München, 1992, 654 s.

Tento pátý svazek Biermannovy Dětské psychoterapie dokonale odpovídá naší tradiční představě o německé „příručce“. Je to mohutné dílo, velkoryse koncipované, s tématy důkladně zpracovanými, opatřené vzorným rejstříkem autorským i věcným — je to učebnice, příručka, pracovní kniha, ale především zdroj aktuálního poučení a inspirace. Záložka říká, že kniha je určena lékařům, psychologům, učitelům, speciálním pedagogům a terapeutům psychoanalyticky zaměřeným. Můžeme k tomu dodat, že je i obecně kulturním podnikem podávajícím svědectví o stavu a problémech evropské společnosti na konci 20. století. Děti jsou totiž zpravidla těmi prvními, kdo společenské problémy a oteřsy zachycují, kdo jimi trpí — a následkem toho jsou předmětem terapie.

Pořadatel tohoto svazku, stejně jako svazků předchozích, je prof. G. Biermann, známý německý pediatr, současně však i dětský psychiatr a psychoanalytik. Je přednostou Psychoterapeutické akademie pro děti a mládež v Mnichově. První svazek své Dětské psychoterapie vydal již před dvaceti lety. Že nyní vychází svazek pátý, svědčí jistě o společenské závažnosti dané problematiky, o zájmu odborné veřejnosti a v neposlední řadě i o určité oblíbenosti, které se práce prof. Biermanna v německy mluvící oblasti těší. Ostatně G. Biermann opakovaně přednášel i u nás a v kruzích našich sociálních pediatrů je velmi dobře znám.

Každé dílo tohoto druhu je nutně kompilací (v dobrém slova smyslu) poznatků, názorů a postojů mnoha pracovníků z nejrůznějších oblastí dětské psychoterapie, dnes již takřka nepřehledné. V tomto svazku se sešlo 63 renomovaných autorů, většinou špičkových představitelů svých oborů nebo oblastí zájmu. Jednotlivým prvkem je jejich psychoanalytická teoretická základna a velkou většinou i psychoanalytická praxe.

Z vybraných tematických okruhů a ze sledu kapitol je zřejmé, že se pořadatel snažil podat přehled vývoje dětské psychoterapie v posledních letech (týká se to zvláště nových metod a přístupů) a reagovat na nové skutečnosti života společ-